

KIS LAP



SZERKESZTI:
Förgő-
bácsú

FŐMUNKATÁRS:
Benedek-
Elek

LXV. kötet

1. szám.

1903. július 5-én. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fillér. Megjelen minden vasárnap.



GYANUS SZOMSZÉDSÁG (Lásd a 6. lapon.)

Lap
123
140
174
219
220
229
230
245
251
310
331
333
350
357
377
) 9,
206,
350,
417
176,
144
88,
239,
422
301
188
134,
251
423
58
174
405
159,
320,
426
407
348
96,
256,
427
112,
272,
427
304
352

Rákolti György utazása.

REGÉNYES ELBESZÉLES.

IRTA
ABONYI ÁRPÁD.

ELSŐ
FEJEZET
I.

ABBAN az esztendőben, midőn katonáinknak fegyveres kézzel kellett bajlakodniok a mi velünk most már békés barátságban élő, akkoriban azonban még ellenséges és harcias természetű bosnyákokkal: oda lenn, hegyes Bosnyák-országban is roppant hideg tél volt. November közepe táján már mindenfelé bőséges havazások köszöntöttek be, s mire szent Karácsony hónapja — december — is eljött, a magas hegyekről lezúduló szélviharok oly rengeteg hófölegeket ontottak a völgyekbe, hogy gyalogszerrel jóformán meg sem lehetett járni.

A *Čehotina* nevű folyó mellé épült *Staribrodác* falueska girbe-gurba uteáin sok helyen három-négy arasznyira állott a hó. A házak szalmás födele december hónapjának közepén szinte roskadozott. Tél apó fehér ajándékának súlya alatt, amely dehogy is akart elfogyni — inkább még nőtt. Havazott napról napra. A *Čehotina* folyó zöld jégpáncélja is csak ott villant ki ebből a nagy fehérségből, hol az éjjelenként neki-nekizúduló, rendkívül erős szélvihar lesöpörte róla a havat és oda szórta a parton búslakodó fűzfák

oldalához, hogy egynémelyiknek csak a száraz koronája ágaskodott ki a hatalmas fehérségből.

A staribrodáci török mecset (templom) közelében tanyázó katonai őrség december 23-dikán, délután fél négy óra tájban indította utnak az aznap szolgálatban levő »napos« katonát, a század kapitányához intézett, cédula formájú írás-

sal, amit német szóval »Meldungs-Zettel«-nek, magyarul »Jelentés«-nek hívnak.



Ebben a — mondom — cédula formájú irásban, jó kövér ákom-bákom betűkkel az volt elmondva, hogy a legutóbbi huszonnégy óra alatt semmiféle néven nevezendő baj nem történt a várdán, s a sokféle néven nevezendő teméntelen katonai rend a legszebb tökéletességben diszlett. A várda-épület két szűk szobája ellenben »oly felette igen széljárós lévén«, hogy száz helyen is befütyül a szél, hiába dugdossák tele a nyílásokat szalmával, pokróccal, ronggyal; alázatosan kérik ennélfogva a kapitány urat, hogy küldjön, ha lehet, még egy kis szekér fát a várda számára, mert ami volt, azt bizony már egy szálig felfütötték.

Meglévén az irás, az őrparancsnok a regula szerint pontosan kétrét hajtogatta, azután kirikkantott az ajtón a másik szobába, hol tízennégy katona ülte körül a meleg kályhát:

— Itt van kend, Kovács Mihály?

— Itt vagyok, káplár ur! felelte a legény.

— És tehát készen van-e kend az utra?

— És tehát készen lévén! válaszolta a napos, ki vérbeli magyar fiu volt Maros-Nyárad vidékéről, s szerette a cikornyás beszédet. Minden mondatnak ki tudta csavarni a nyakát, főleg ha jó kedve volt.

No, most ugyan nem igen volt valami jó kedve.

Nem is diskurált többet, hanem átvette a cédulát, s fegyverét vállára csapva, nyakára huzta köpönyege gallérját. Midőn ezzel elkészült, egy rövid »adj Isten!«-nel kilépett az ajtón, s csakhamar eltűnt szürke alakja a havazásban.

A lomhán tova úszó hóföllegek e kifogyhatatlan bőséges ajándéka ellen ettől kezdve aztán jó hosszú háromnegyed óráig protestálhatott — ha kedve tartotta — míg a Čehotina vizének baloldali magas partjára épített *Bajazid-erődöt* megközelíthette.

A cédulát ugyanis ebbe a, Bajazid török szultánról elnevezett erődbe kellett vinnie, hol egy kapitány s két alantosabb rangbéli tiszt parancsnoksága alatt valami háromszáz fegyveres katona táborozott. Ágyúk is őrizték az erőd vastag falait — összesen nyolcz. Ezeknek meg egy tüzér főhadnagy parancsolt. A kétféle fegyver-nem jól megfért az erődben: »baka« és »kanonér« ritkán perelt össze, s akkor sem valami komolyan.

Ennek az volt az oka, hogy ugy a bakák, mint a kanonérok majdnem kivétel nélkül a Maros és Nyárad vidékéről kerültek szolgálatba. Idegen ajku nemzetség alig volt több köztük három-

nál-négy-nél. Akadt egy hórihorgas, fekete képű cigány legény is a században, becsületes nevén *Dandóczy Ferkó*, kit a nyárádvölgyi Rákolti-kastély udvaráról soroztak be az ármádiába. De ez magyar-fiu számba ment cigány létére is, mert annak tartotta magát és másoktól is megkivánta, hogy magyarnak tartsák, különben így . . . meg úgy . . . fikom adta!

Ebben a dologban aztán nem is igen lehetett tréfálni ezzel a szinte koromfekete *Dandóczy Ferkóval*, mert irgalmatlanul erős legény volt, akár egy izmos, fekete bivaly. Ő volt a század legmagasabb és legerősebb katonája — igaz, hogy a legesunyább is; a katonáskodás viszont szörnyen nem tetszett neki. Folyton azt hajtogatta, hogy »rugja meg a devla (ördög) az egészet! Meglátjátok, hogy elsekek« . . . Azonban nem szökött el, hanem bele-törődött sorsába ő is, mint a többi. Sok hasznát ugyan így sem vették, mert nem állhatta a puskát meg a puskaporszagot, bár jól tudott bánni, ha akart, a fegyverrel is — csak hogy többnyire nem akart; megtették tehát trombitásnak. Annak kevesebb dolga van a fegyverrel, meg aztán cigány ivadék lévén, tudhat hozzá. Tudott is, de nagyon! Amikor hatalmas tüdeje egész erejével bele-fujt a trombitába, elhallatszott ez az érces harsogás gyakorta fél mérföldnyire is, s szinte megsüketült, aki ilyenkor mellette állott.

. . . A várda cédulájával elküldött napos öt óra tájban érkezett az erődbe. Ott átadta az irást a kapitánynak, azután szét-nézett egy kicsit. Meg akarta tudni: történt-e valami tegnap óta, nem-e? De bizony nem történt semmi. Olyan volt minden ma is, mint tegnap és tegnapelőtt.

Egy ritka vendég tartózkodott ugyan tegnap délután óta az erődben; ez a vendég azonban nem érdekelte a legénységet. Látták, hogy a császári postakoesin érkezett, megszállt a kapitány urnál, akivel nyilván valami atyafiságban lehet, mert megcsókolták egymást; többet azonban nem tudtak róla. Ki lehet, mi lehet a kapitány ur fiatal vendége, nem kérdezték. Nem is tartozott rájuk,

Az egyetlen, aki a fiatal ember megérkezésekor szinte táncra kerekedett szertelen örömében: *Dandóczy* volt, a cigány. No, azt látni kellett! Egy ugrással az udvar közepén termett, ajkaihoz emelte az ifju kezét, s nagy örömében szinte feldöntötte a barátságosan mosolygó fiatal embert, aki vállára veregetve kérdezősködött sorsa felől.

— Megvágyok, nagyságos urfi, megvágyok én is, meg á Kovács Miska is! Megvágyunk, hálá Istennek! Jáj, esákhogy látom mán egysér ázs urfit! Jáj, hát hogy ván odaházsá ázs én drága jó kegyelmes ássonyom?

— Köszönöm Ferkó, válaszolta nyájasan az ifju. Anyám egészséges és megparanesolta nekem, hogy neked is, meg Kovács Miskának is, akik, ha kiszolgáljátok a három esztendőt, remélhetőleg megint hűséges eselédei lesztek.

— Ázsok lesünk, ázsok lesünk! Jáj, hogy ne lennénk! . . . integetett boldogan a cigány.

— Hát hogy mindkettőtöknek adjak fejenként tíz forintot az ő nevében, és intselek, hogy jól viseljétek magatokat. Itt a pénz, Ferkó! Vedd át a Kovács részét is és add át neki.

A cigány átvette a pénzt és hálálkodva dugta zsebre.

— Jáj, ázs én drága kegyélmés nágyássonyom! Haj, be seretném már ázsokat ázs áldott jószágos kezseit megcsókolni! De hát ázs urfi, kenyergem . . . ázs urfi? Mit keres itten, instálom, áhol á madár se jár?

A fiatal ember arca elborult.

— Átutazóban vagyok itt, Ferkó. Fontos beszédem van a kapitány urral, aki szegény édes atyámnak közeli rokona. Holnap aztán tovább utazom és nagyon messze megyek . . .

A cigány elszontyolodva pislogatott.

— Tán esák nem á nagyságos ur után mégyen az urfi?

— De igen! Utána megyek . . .

— Sentsíges Teremtóm! . . . esák nem? — hüledezett meghökkenve a cigány, s összecsapta vaskos kezeit. Tán esák ném ákár á nagyságos ur után — ázs urfi is odávesni? Nem elég bánat, hogy á nagyságos ur elvesett, most már ázs urfi is el ákár pustulni? Jáj, instálom, ne tegyen effélét! Ne hozszson ekkora bánatot ázs én kegyelmes assonyom sívére . . .

— Ne okoskodj, Ferkó! Anyám ismeri utam célját és bármily nehezére esett is, könyörgésemre végre mégis csak megengedte, hogy utra keljek. Föl kell találnom édes atyámat, kit végzetes vadász-szenvedélye és tudomány-szomja a »legsötétebb világrész« valamely távoli pontján veszélybe sodort. Ez azonban nem a te dolgod. Rád csak az tartozik, hogy Miskával együtt jól viseld magad és ne adj panaszra okot.

— Dehogy ádunk, urfi, dehogy ádunk! — fogadkozott a cigány.

(Folytatása következik.)

GYANUS SZOMSZÉDSÁG.

(Képpel a címlapon.)

»Kis Piroskám eszem a kis lelked,
Jaj, de fényes, ragyogó a kerted!«

»Ejnye, Imre, nem először látod...
Milyen furcsa ma a pillantásod!...«

»Mindig ilyen, hogy ha téged látlak:
Beillenél tündér-király-lánynak!«

»Szép, amit mondsz... De a szemed lángol...
Ugy hiszem, a cseresznyémre vágyol...«

»Hát, ha adnál megköszönném szépen...
De ne hidd, hogy azért szóltam éppen...«

»Hiszen adok... De csak úgy, ha menten
Figyelmesen meg is hallgatsz engem:

Kinek arany szive és a szája:
Édes anyján tanított meg rája:

»Tiszta munka az, mit magad tettél;
Jó gyümölcs csak az, mit magad szedtél;

Ami másé, soha el ne kérjed;
Ami tied, azzal mind beérjed;

Ne legyen oly bűnös, akit megvess,
Javítsd meg, de légy hozzája kedves!«

— Amit mondott, mondhatom, nem dőre;
Fiúk, lányok, tanuljatok tőle!

Sziertes Artur.

ARANY KALÁSZOK.

Legfárasztóbb munka a tétlenség.

*

Mi a legnagyobb öröm?
— Örömet szerezni azoknak, akiket
szeretünk.

*

Tudjátok-e miért boldog a jó ember?
Azért, mert örvend más örömének is.
S tudjátok-e, miért szerencsétlen az irigy?
Mert emészti másnak a boldogsága.

TORNA-ÜNNEPÉLY.

VIDÁM katonazene hangjaitól, még vidámabb piros-pozsgás-arcu gyermek-sereg ropogós lépteinek zajától hangos a levegő. Budapest összes közép-iskoláinak ifjusága, meg az ország egyik-másik vidéki városának tanulói katonás rendben, feszes léptekkel közelednek a torna-ünnepély színhelyéhez. A szálas, izmos ifjak kifeszített mellel igyekeznek. Minden egyes csapatnak büszke a dobosa, trombitása, akik katonásan verik, fújják az indulót.

Óriási közönség lepi el a néző-helyet, hogy tanuja legyen annak a szép, kecses látványnak, midőn a jövő reménységei, a ti társaitok kedves olvasóim, a leg-egészségesebb, legokosabb test-edző játékkal: a tornázással aratnak diadalt és úgy tanáraiknak, mint hozzá-tartozóiknak büszkeséget és örömet okoznak ügyességükkel. Ahogy a másfélezer ifju teljes rendbe sorakozott, egyetlen harang-jelzésre megkezdődtek a szabad-gyakorlatok, amelyeket gyönyörűség volt szemlélni.

A színes torna-ruhába öltözött ifjak katonás szabatsósággal különféle kar-lökéseket és egyéb mozdulatokat végeztek; valóságos kar-erdő emelkedett a levegőbe minden harang-kongatásra. És amint az egyes szabad-gyakorlatok véget értek, tapsvihar s éljenzés reszkettette meg a levegőt. Majd katonai rend-gyakorlatokat kézi torna-szerekkel, fa és vas botokkal való játékokat mutattak be.

Ezután következett a legizgatóbb szám: a verseny-futás.

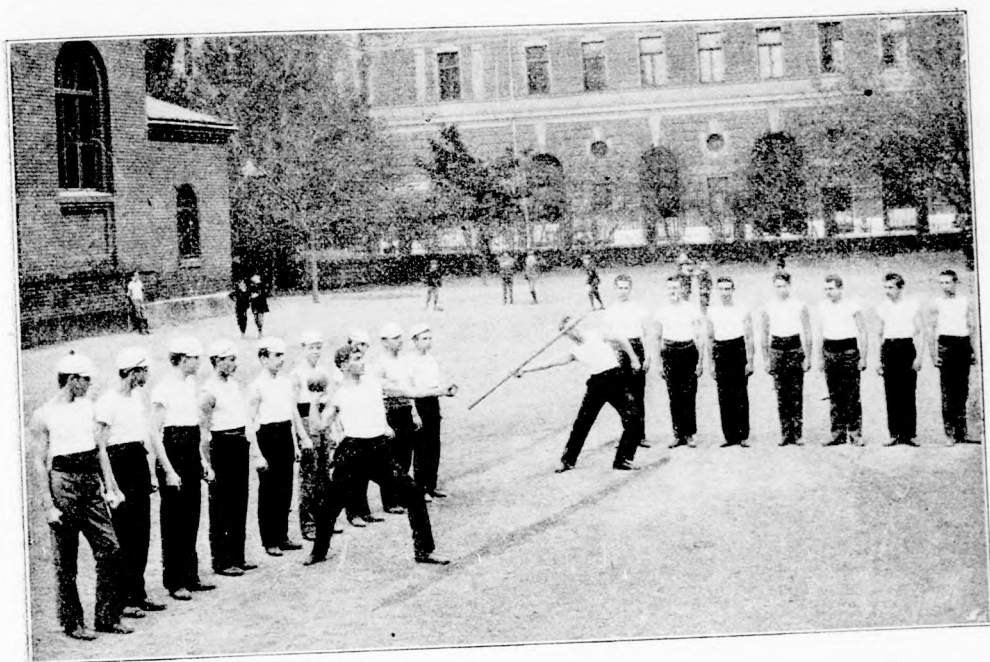
Aki itt győztes lesz, az ezüst pálmát és arany érmet kap.

A versenyzők lázas izgalommal neki-vetköztek. Sapkát, övet elhárnytak. Csupasztérddel, könnyű fél-cipőben, féllábbal a pályát jelző vonalra léptek és előre hajolva várták a jelző zászló lendítését.

Ahogy lebbent a zászló, uccu!... neki mint a szélvész.

— Szorítsd! Ne hagyd magad! hangzott az uton mindenfelé. A versenyzők pedig hol elhagyták egymást, hol egyenlő gyorsasággal futottak; volt olyan is, aki bizony kidőlt, mert nem bírta szusszal; olyan, aki megbotlott és mire föltápáskodott, a többiek már árkon-bokron tul voltak. Végre a győztes, aki leghamarabb ért célhoz, elnyerte és elvitte diadalmas arccal a győzelmű pálmát.

Ezután a verseny-ugrásra került a sor

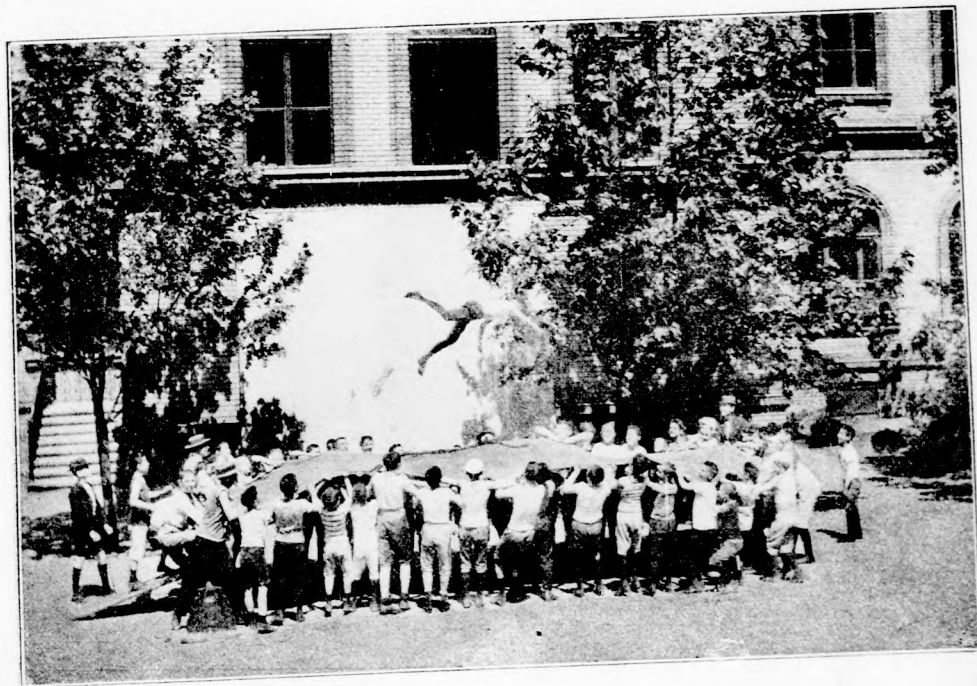


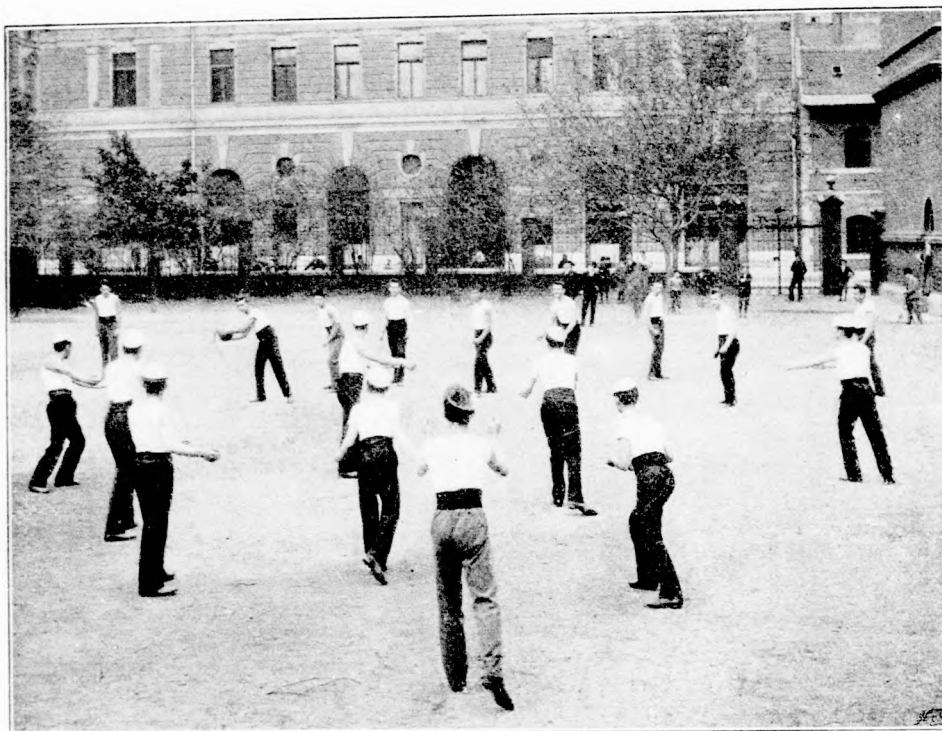
Itt is szép eredményt értek el a versenyzők. Majd a különféle torna-játék következett, amelyről három érdekes képet itt mutatok be.

Az egyik a súly- és vessző-dobást ábrázolja, mellyel az ifjak karjuk erejét mérték össze.

A másik a ponyva-játék.

Ez a mulatságos játék abban áll, hogy — amint a képen is láthatjátok — a gyermekek szorosán egymás mellett állva kifeszítenek a szélénél fogva egy hatalmas ponyvát és magasan a levegőbe hajtják a benne heverő fiút.





Van aztán kacagás, mikor a fiúcska vissza pottyán a puha ponyvára.

A harmadik kép labdajátékot mutat.

Mind a hármat a Baresay-utcai gimnázium udvarán, maga *Collaud* Ferenc torna-

tanár ur készítette a maga növendékeiről, mielőtt az ünnepélyre vonultak.

Nézzétek, hátha találtok köztük ösmérsőket.

Géza bácsi.

INNEN-ONNAN.

Fészekben lakó család. Déli-Kaliforniai vadászok a San-Antone-folyó mentén hegyi oroszlánok üzése-közben egy állatnak látszó tömeget láttak nagy gyorsasággal egy fára felkapaszkodni. Mikor felért a fa tetejére, látták, hogy egyik fáról a másikra veti át magát rendkívül ügyesen. A vadászok gyorsan haladtak utána, hogy lövésre kaphassák. Elég közel kerülve, meglepetve látták, hogy az állatnak vélt jelenség egy tíz-tizenkét éves, sötét bőrű gyermek. Rákiáltottak, hogy álljon meg! Mire egy férfi és nő is megjelent s mind-hárman eltűntek egy óriás fenyőfa ágai között. A vadászok megvizsgálták a fát, és az ágak között egy tágas fészket találtak, mely rostokból készült. Hasonló fészek volt telve szárított hallal, gyökérrel, dióval és egyéb étel-nemüvel. A termetük közép-nagyságú, bőrük színe sötét s valami idegenszerű

nyelvet beszélnek. Lábszáruk és karjaik hosszúak s majomszerű ügyességgel mozognak. A vadászok másnap vissza tértek több társukkal, hogy elfoghassák őket. A furcsa familiának azonban már csak a hült helyét találták.

*

Kutya-menedék-hely. Páris közelében Genevilliersben kutya-menedék-helyet alapítottak. Azokat az állatokat szállítják oda, melyek eltévedtek, vagy melyeket gazdáik elhagytak, avagy betegek. A menedék-helyen mind-addig gondozzák őket, míg valami új gazda magával viszi. Az intézetben egy év leforgása alatt ezer kutya fordult meg. Hatszázat sikerült jó embereknel elhelyezni. Természetes, hogy a beteg kutyaikat a legnagyobb figyelemmel gyógyítják. Az intézetnek erre a célra külön állatorvosai vannak.

V
áll
fát
kok
lébe
két
hár
emb
egy
nak
ják
any
ken
nok
és
el.
téve
any
am
jun

A
ják
van
Ez
jeg
az
rág
túr
gul
az
föz
ges
föz
22
lev
do
tu
ma
ról
lel



Világító fa. Amerikának Nevada nevű államában, a Tuszkoróra völgyben olyan fát fődöztek fel, mely bizonyos évszakokban úgy világít leveleivel, hogy közelében sötét éjjel olvasni is lehet. Törzse két méter magas, a gyökerénél pedig háromszor-négyszer olyan vastag, mint az ember dereka. Tömérdek ágának levelei egy angol-mérföldnyi körületben világítanak. Akik megvizsgálták a fát, azt mondják, hogy a világosságot egy mézga-nemű anyag árasztja, amelyet többen a kezükre kentek és ekkor ez is világított. Az indiánok babonás tisztelettel közelitenek feléje és a varázsló hatalmas fájának nevezték el. Nem lehetetlen, hogy a fa megvizsgálói tévedtek és a fényt nem a mézga-szerű anyag, hanem apró állatkák árasztják, amelyek úgy világítanak, mint nálunk júniusban a Szent-János bogárkája.

Az akác . . . mérgefű. Sokan nem tudják, hogy az akác mérgefű. Pedig az. Méreg van a kérgében s méreg a gyökerében. Ez utóbbit annál is inkább meg köll jegyezni, mert az akác gyökere hasonlít az édes-fához. Ha a gyermek az előbbit rágja meg, sok esetben olyan mérgezési tünetek jelentkeznek rajta, mint ha nadragulyát evett volna. Az akác levelét eszik az állatok, sőt, liszttel keverve, Kínában főzelékül is használják, holott szintén mérges; de úgy látszik, hogy ezt a sajátságát főzés közben elveszti. Amerikában 1887-ben 22 gyermek lett egyszerre rosszul az akácfa levelétől. Fejfájás, szédülés, rágás és szivdobogás kinozta őket. Csak nagy nehezen tudták a gyermekeket megmenteni. Kolfmann orvos 1889-ben egy 24 éves asszonyról irt, aki az akácfa-levelét rágásától hideglelést kapott, a nyelve és szemhéjai fel-

dagadtak s a bőre olyan lett, mint ha orbánca lett volna, felgyógyulása után pedig lehámlott. Óvakodjatok tehát és ne vegyétek szátokba az akácfa sem kergét, sem gyökerét, sem levelét.

A tenger hatalma. Schleswig-Holstein hercegségnek földrajzi alakja az utolsó évszázadban nagyon megváltozott. Ennek a változásnak oka pedig a tenger. A zajló habok egyre mossák ezt a félszigetet s évről-évre elrabolnak a keleti partjáról egy-egy darabot. Mind-untalan hallszik a hire, hogy a tenger ismét annyira alámosta ezt a partot, hogy a talaj süppedt, végre beszakadt. A nyugati és északnyugati partokon pedig éppen az ellenkezője történik: oda földet hord a tenger, évről-évre újabb rétegeket, mint ha ki akarná egyenlíteni a másik oldal veszteségét. Így aztán a félsziget olyannak tűnik, mint ha elcsuszott volna a régi helyéről. Most ismét part-szakadásról hoznak hírt a németországi lapok s a lakosok rémüldöznek Schleswig-Holsteinban, mert már a parti házakat mossa a tenger. A német kormány végre elhatározta, hogy védelmébe veszi a tenger ellen a félszigetet s mérnököket küldött ki a part megerősítésére.

Éneklő rovarok. Ilyenek is vannak, még pedig Japánban. Több, mint 3000 ember foglalkozik ott az úgynevezett »éneklő rovarok« tanításával és eladásával. Ezek az állatkák a mi tücskeinkhez hasonlítanak és Japánban »Kuzs« a nevök. Muzsikájuk csilingelés-szerű, egyhangú, de elég lágy. A japániak kis bambusz-kalitkában tartják és nagy gondot fordítanak rájuk.



EM, nem,
barátom
Kuncsor.

Az erdészek Vigyáz kutyája nem hozzád való. Rakoncátlan, még bajod esnék a társaságában. Maradj te csak szépen itthon. Én csak átnézek egy kicsit a Vigyáz anyjához, addig te szunyókálsz. A rózsás tálcakában van tejecke, ha megéhezel. Mindjárt itt lesz a mamám. Csak egyet ígérj meg, hogy nem mégy ki a kamrából. Megígéred, ugy-e, kis morcosom?

Aki Kuncsornak a szelid kis pofáját ebben a pillanatban látja, meg mert volna esküdni, hogy a világ legszófogadóbb kis kutyusával van dolga. Az anyja meg sem is állhatta, hogy végig ne nyalogassa, mármint csókolja a kis pofáját. Szegény Libussza mama ugy örült már ennek a vasárnapi tereferének. Az erdészek Dianája hívta meg egy órácskára. A Diana, aki olyan érdekes történeteket tud beszélni az ő és a gazdája vadász-életéből.

Néha ugyan meg is toldja valamicskével, de hát erdészeknél ez már így szokás. Soká úgy sem időzhet a jó Libussza mama a szomszédban, mert hát a házórzés kötelessége, meg az ő kis Kuncsorja haza-szólítják csakhamar.

Pedig dehogy megy el szegény Libussza, dehogy megy el, ha tudja, mi fog a háta megett történni! Volt annak oka, hogy Kuncsorka nem pityeredett el. Csak azt várta a gonosz kis feje, hogy a mamája kitegye a lábát a kiskapun. Rögtön kész volt a terve. Már mért ne mehetne ő ki a mama ígéretföldjére, az udvarra? Nem

A Kuncsor vasárnapja.

olyan oktalan kis kutya ő már, hogy el ne lehetne a mamája nélkül. Elmegy biz' ő egy kicsit körül nézni, s mire a mamája hazakerül, ott szunyókál már megint a sarokban, mint ha semmi sem történt volna.

Gyönyörű vasárnap délután volt. A kamra polcán fényesre törülgetve áltak a tejes csuprok és köcsögök. A kis ablakon bekanalált a körtefa gyümölcsös ága és egy szép nagy zöld dongó gyönyörűen muzsikált hozzá. Kuncsor megrázta a bundácskáját és egy kicsit ingadozó, bamba lépésekkel neki indult a világnak. A házbeliek közül csak a nagyapó volt otthon, a nagyasszony férje, de az is künn pipázgatott a ház előtt a padkán. Mikor Kuncsor kilépett a kamrajtón, egyenest a konyhába került. Ott találta a sarokban Cirmosné asszonyság két gyönyörű kis kendermagos cicáját szundikálva. Csak úgy gurult oda és örömeiben nagyot kaffantott. A cicák álmosan dörzsölték a szemeiket. De ugyan-ekkor a hirtelen előkörült Cirmos mamának mancsától három akkora potteves zudult a Kuncsorka pofájába, hogy ijedtében három



lépcső-fokot gurulva, egyszerre csak az udvar közepén volt. Minthogy az ijedtség kívül egyéb baja nem esett, föltápázkodott és érdeklődve nézett körül. A galambdúciókban bugtak a galambok, szemben a nagy eperfán pedig éppen gyüleseztek a verebek, a baromfi-udvar cigányai: »Csiri, csári, csári, csári!« Közben tisztán meg lehetett különböztetni, amint egy-egy élesebb szavu öreg bele kiált, hogy: »Csitt! Csitt! Csitt!« Három meg lenn ugrált a fa alatt és a lábuk nyomán mindenféle furcsa ákom-bákom maradt. Ezek valószínűleg az ülés jegyzői.

Kuncsor végtelen mulatságosnak kezdte találni az egészet. Eleinte csak távolról nézte őket, később neki bátorodott, de óvatosan, mert az előbbi poileves élénken volt még az emlékezetében és nagy öröme az tapasztalta, hogy a veréb mind egy szálíg tovább repült. De nem ért rá soká örülni, mert egy kanyarodónál ijesztően tünt elébe egy vérvörös sisak és egy lángvörös tollbokréta meg egy pár rengeteg sarkantyú. Tisztelet-gerjesztő, büszke alak is volt az, mely most közeledett. »Kokorikó!« szólalt meg, mint ha kérdezni akarta volna: »Hát ez mit keres itt?« Kuncsor annyira



zavarban volt, hogy nem tudta: dicséret volt-e, feddés, vagy megszólítás. De hát nem csoda, nem értett ő ilyen nagy urnak a nyelvén Csak várt... várt, ijedten, alázatosan. De a nagy ur hirtelen gondolt egyet, megvetően nézett végig rajta s méltósággal tovább sétált. A nagy ur pedig nem volt más, mint vitézlő és nemzeti Kakas ur, a baromfi-udvar generálisa. Még nem is eszmélhetett, mikor látja, hogy a tulsó

part felől bizalmas beszélgetésbe merülve jön Gunárné asszonyság a barátnőivel. Kuncsot nem vették észre, és ő tisztán hallotta, amint szapulják Kontyoskát, a kis bőbítés tyukot, aki elszedné mások elől az összes buzaszemeket; továbbá Gácserné asszonyomat, aki olyan ostoba és akinek olyan szófogadatlan gyermekei vannak.

Kucsorka kezdte rosszul érezni magát erre a beszédre. Megmozdult a lelki-ismerete; de nem soká töprenghetett, mert egyszer csak éles szisszenést hall a füle mögött s mérges szavakat. Amint körül néz, látja ám, hogy kinyujtott hosszú nyakak és villogó szemek gyűrűjébe van zárva. »Majd megtanítunk mi fülelni, leskelődni!«



És Kuncsor bundikájának meg köllött ismerkednie egy pár erős csőr-vágással. Vinnyogott, jajveszékelt, de a csőrök egészen a tócsa partjáig üzték, aztán diadalmasan vissza vonultak.

A tócsa partján együgyü, ijedt képpel állt Gácserné asszonyság. Fejét magasra tartva egyre csak azt hajtogatta:

— Hát? Hát? Hát?

A vízbe hajló ágak között elbujva pedig aranysárga pölyhösök nézték a mamájuk ijedelmét, de a viláért sem jelentkeztek volna.

Egyszerre csak különös hang üti meg Kuncsor fülét. A magasból jött valahonnan. És amint fölneéz, látja ám, hogy egy nagyon furcsa valaki ott áll a kéményen, piros csizmában, és a nyaka meg az orra csaknem olyan hosszú, mint a csizmája. Az orra meg azonfelül veres is és ezt a hosszú nyakát egészen átveti a törzsén

hátrafelé, azután megint előre. Közben két orra lesz az egyből, és amint a két orrot egymáshoz csapkodja, megered a nagy kereplés. Kuncsorka pofája egészen vigyorgásra nyúlik a gyönyörűségtől és ágaskodva, néha-néha föl is borulva, derekasan megugatja azt a bolondos tornázót, a méltóságos Gólya urat. De hajh!... a jónak hamar vége szokott lenni. A kapu felől egyszerre olyan szörnyű zsvaj és dobogás, rőfögés, bögés, bégetés kerekedik, hogy Kuncsor egyebet nem gondolhatott, mint hogy most ütött az utolsó órája, itt a világ vége! Mint valami félelmes pokoli hadsereg csörtet be a kapun a kolompos, csengetős, tehén, birka- s malac-raj. Jó szerencse, hogy a reszkető Kuncsor meglapulhat egy nagy lapu mellett, mely egy barátságatlan nagy varangyos békának volt a sátra, különben talán agyontaposták volna.

Aztán ő is szaladni kezdett befelé.

De most jött még csak a hadd-el-hadd! A futásban egyszerre vészjósoló, harcias kiáltás állítja meg, és ekkor látja, hogy a baromfi-udvar kellős közepén van, körül pedig a házbeliék seprőkkel állanak és lengő kötökkel fölfegyverkezve nógatják a baromfi-udvar összes jelenlevőit, hogy: »Bé, bé, hess bé! Ülőre!« És a bóbítás, kontyos, pettyes tyuk asszonyok s jérce kisasszonyok, sőt még maga a gyönyörű lant-farku kevély kakas ur is, ijedten, lázas sietséggel kapaszkodnak, repülnek fölfelé, egyre följebb, sorba egymásután, kétségbeesetten röpködve.

Kuncsorka egészen megzavarodott. A látottakból azt következtette, hogy itt minden teremtet léleknek kötelessége fölfelé kapaszkodni, mert különben halál fia. Azt hitte, őt is kergetik fölfelé. Iparkodott volna is; erőlködött, de sehogy sem bírta. hogy fogjon hozzá. Végre is a kerítés egy lécnilyilásán sikerült menekülnie a szörnyű itélet elől. Minden erejét megfeszítve bujt kifelé a résen, és ime... egy szép virágos kertben találta magát. Futott, futott a virág-ágyak közé, csak be, csak a sűrűjébe! Egyszerre mérges zugást hall, egészen közel a füléhez; és ebben a pillanat-

ban olyan pokoli fájdalmat érez a fíto-skájában, hogy azt hitte, no már most igazán meg kell halnia! Hát bizony az a szép virágos kert, ahová Kuncsor betévedt, a méhes volt.

És egy munkájában megzavart, haragos méhecske mártotta a fullánkját a Kuncsorka orrocskájába. Bezzeg sirt, vinnyogott, szükölt, vonított keservesen! Bár csak még egyszer hazamehetne a mamájához!

Szerencsére a jó Libússza mama, aki az ő Kuncsor fiáért már az egész házat tüvéttette, akkor jelent meg a kertben. Rögtön kitalált mindent. Hazavezette a kis szófogatatlant. A Mari szolgáló mindjárt bekente az orrocskáját. Juj be soká sajtogott az! Ettől a perctől Kuncsorka volt a környék legenedelmesebb kis kutyusa!

Iró deák.



A KIS DOBOS.

*Tramta, tramta, tramtatata,
Megkezdődött a nagy csata.
Kinek helyén van a szive,
Induljon velem izibe.*

*Szülő falum, Isten veled,
A kis dobos el nem feled.
Mostan megyek, töléd válok,
A királyig meg sem állok.*

*Király uram, szépen kérem,
Adjon kardot, puskát nékem!
S ha lovat is ad hozzája,
Nem lesz különb katonája!*

Elek apa.

AZ ARANY-SZÖRÜ EGÉR-KIRÁLY.

— Állatmese. —

VALAHOL az Alföldön, tenger-sok buza-föld mentén volt egy régi-régi düledező, repedezett falú hombár. Óra-járásnyira még tanya sem volt, nem hogy város. Ember is ritkán járt arra. Csak aratás idején zajlott ott hangos élet, amikor csengett-pengett a kasza, vigan hangzott az aratók dala s rendre dőlt a sok arany-kalászos buza.

A hombárt valamikor régen aratás idején tele rakták sok jó gabonával s innét hordták be a vásárra. Ma azonban csak lim-lommal volt az tele. A földén becsurgott az eső és a falain is akkora lyukak tátongtak itt-ott, mint egy tót kalap.

Ezért Cincin egér-király úgy gondolta, hogy birodalma helyét sehol sem választhatja meg jobban, mint éppen a rengeteg nagy, ócska hombárban, ahol nem jár ember s nem állitanak fel minduntalan ravaszul kieszelt csapdákat; a rettenetes vérszopó macskának pedig híre sincs az egész környéken.

Sokáig boldogság is volt Cincin egér-király birodalmában. Szép holdvilágos éjjelenen fényes nyári ünnepélyeket rendeztek a hű egér alattvalók az egér-király tiszte-

letére. A fő-udvarmester meghívta a tücsök zenekart, meghívta Kvartyot, az öreg békalantost, aki jeles dalokat énekelt. Cincin király arany dióbul készült trónján hallgatta a vig zenét, szép ének-szót, az egér udvar-hölgyek pedig tele-sírták lóhere-level zsebbevalójukat, midőn Kvarty ur énekelt, aki megható dalokat tudott a lăpvirágról és vizi-liliomról.

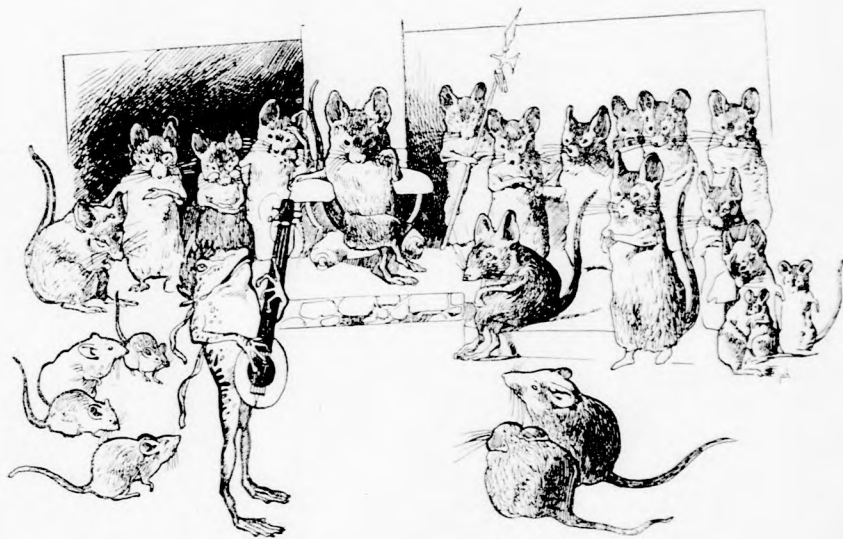
Ez a boldogság azonban nem tartott örökké. Egy szép reggel, amikor mélyen aludtak még a lusta egér-urfiak és kisaszonyok, hangos zaj verte fel őket álmukból. Vagy tiz gyors-lăbu egér-futár szăguldott végig az Egér-birodalmon, elöl kettő, tölcsér-virág harsonát fujva.

Az egerek felriadtak. »Valami baj van!« »Macska, macska!« kiáltotta némelyik. De még annál is nagyobb baj volt! Cincin király meghalt.

Mondanom sem kell: nagy szomorúság lett erre Cincin király birodalmában. Elhallgatott a tücsök-zenekar, el az énekes Kvarty, aki elbujt egy odvas fűzfába, s ott törte a fejét valami gyönyörű szép gyászdalon.

A temetés is megvolt.

Soha ilyen szomorúságot! Cincin királynak két ezüst béka-teknőből csináltattak koporsót; az öreg lantos Kvarty járta ki



ezt Béka-országban, a béka-király udvarában.

Cincin király koporsóját tele-szórták illatos mezei virággal. Tíz Szentjános-bogárka világított az uton, amerre Cincin király koporsóját vitte az ő hat leghü-



ségesebb vitéze. Nyomukban a tücsök-zenekar haladt s olyan szomorú gyász-indulót játszott, hogy a sok-sok egérnek majd meghasadt a szive.

De ennek is vége lett. Kvarty gyászdalait még énekelték az országban, az egerek főtanácsa azonban összeült. Új királyt kellett választani. És ez nem volt könnyű feladat. Cincin király nagyon jó, nagyon bölcs király volt, az Egér-birodalmat hatalmassá tette, az ország békéjét fenntartotta. Egér- emlékezet óta még színet sem látták egy eleven cicának a környéken.

Nem találkozott egy sem, aki méltó utóda lehetett volna Cincin királynak.

Az egerek főtanácsa már kétségbe volt esve, midőn megjelent Kvarty is az ülésen. Máskor nem sokat hajtottak a szavára, bár a dalait szívesen meghallgatták. Ám az ország kormányzásában nem adtak helyt a szegény béka-poétának.

Éppen az egerek fő-hadvezére beszélt. Ékes szólással fejtegette, hogy ha már nem találnak méltó utódot az Egér-birodalomban, válasszanak idegen országból királyt. Talán megválaszthatnák Béka-ország királynak legidősebb fiát?

Nagy zaj kerekedett erre.

— Nem kell! Nem kell! kiabálták összevissza.

Az egér-tanács elnöke megrázta makkból készült csengőjét, mire általános csend lett.

Csak egy heves vérű fiatal egér-vitéz kiáltott fel:

— Hogy is ne! Miért nem választjuk meg a tücsök-banda primását?

Harsogó kacaj fogadta ezt a gunyos megjegyzést s a megnevetett egér-szónok zavartan simogatta a bajuszát.

Kvarty nyugodtan állt hátul. Tudta, hogy még rá fog kerülni a sor. Többen már felé is pislogtak. De ekkor az egér-tanács egyik tapasztalt vén tagja állt fel, mire lecsitult a zaj mindenfelé.

— Halljuk! Halljuk! kiabálták mindenfelől.

— Méltóságos egér-rendek és nemes vitézek! Tisztelt egér-tanács! (Igy kezdte beszédét az öreg egér.) Nagyon sokat tapasztaltam, ifjú koromban részt is vettem három béka-egér háboruban, a farkam hegyét oda is hagytam az egyikben. Aki nem hiszi nézze meg. De bajuszomra mondom, hogy soha sem választanék királyt idegen országból! Nem mondom: ha valahol a közelben tudnánk egy másik Egér-országot és onnét hoznánk új királyt, ez még megjárna. De Béka-országból?! No ez ugyan szép uralom lenne! Bizonyos, hogy előbb-utóbb mind a két országnak egy volna a királya, mert az öreg béka-király már nem soká viszi. Képzelve el a tisztelt egér-tanács, hogy micsoda zür-zavar támadna ebből. A békaság a vizet szereti, mi meg a száraz-földet. Ők légygyel, szunyoggal élnek, mi pedig buzával, árpával s egyéb jóval. Nekik fogalmuk sincs az avas szalonnáról, pedig ez az eledelek eledele. Az egér-kormány mindig is arra törekedett, hogy legalább a királyi udvart lássa el finom avas szalonnával.

— Ugy van! Ugy van! hangzott mindenfelől, s az egér-tanács minden tagja megnyalta a száját.

— Tehát, tisztelt tanács! folytató a szónok. Én, ki az Egér-birodalom boldogságáért, ha kell egész farkincámat is feláldozom: kimondom, hogy le a béka-egér uralommal! Éljen a szabad, a független Egér-ország!

— Éljen, éljen! kiabálták mindenfelől.

(Folytatása következik.)

ÖSSZE HASONLÍTÓ MONDÁSOK.

Nincs nagyobb öröm a jótett öröménél.

Nincs szebb korona az alázatosság koronájánál.

Nincs felségesebb erény a szemérmesség erényénél.

Nincs megvetendőbb a rágalomnál.

Nincs gonoszabb a gonosz nyelvnél.

Nincs rutabb a hazugságnál.

Nincs nevetségesebb a fölfuvalkodottságnál.

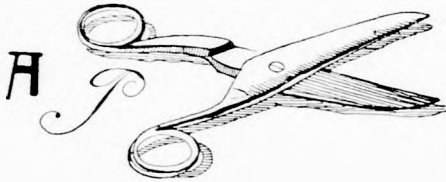
Nincs nagyobb jó a jó szívnél.

Nincs nagyobb áldás az igazi barátnál.



FEJTŐRŐ.

Kép-rejtvény.



Tréfás kérdések.

1. Nélküle nem ér a fejed egy fa-garast sem. Ha ékezetet teszel rá, elmaradhatatlan butor-darabod van.

2. Jobbról balra és balról jobbra ugyan-az. Ha nem tudod mi, kérdezd meg a szabót. Az jól ismeri.

3. Lelkes felül, lelkes alul, közbül lelketlen.

4. Két keze, két feje, négy szeme, hat lába s mégis csak négyen jár. Mi az?

Betű-rejtvények.

I.

a a a a a a a

Du

II.

oldal	oldal	oldal	Ú
oldal	oldal	oldal	
oldal	oldal	oldal	

Hiányos négyszög.

T		E
	L	É
		G
G		R

Az üres kockákba olyan betűket írjatok, hogy balról jobbra, felülről lefelé ugyanazon szavakat lehessen olvasni.

Találós-vers.

Öt betüből állok,
Pusztítással járok.
Első három betűm nélkül
Meg nem élhetsz semmi áron.
A két végső szükséges szer.
Kincseidet tolvaj ellen
Megőrzi a végső három.

Rejtett szó.

on on on on on

K

Szám-rejtvény.

— Hová mentek ti ludak huszan?
— Nem vagyunk mi huszan; de ha mégegyszer annyian s még félannyian volnánk, akkor volnánk huszan. Hányan voltak?

A megfejtők között, a kihuzott nevek sor-rendjében: **3 korona-**, **5 korona-** s **8 korona-**áru könyvet sorsolunk ki jutalomdijul.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXIV. köt. 25-ik számában közölt rejtvények megfejtése a következő:

Kép-rejtvény: Kinek mi szívében, kitetszik szemében.

Tréfás természetrajz: Borsó.

Betű-rejtvények: I. Ikes igék.
II. Török szultán.

Rejtett nevek: Zeusz — Szuec.

Oszlop-rejtvény: Szabadka.

Fogas kérdések: 1. Akinek nincs.
2. Mész.
3. Óra.
4. Füst.
5. Kakuk.

Szám-rejtvény:

3	7	7	3
8	5	1	6
4	2	8	6
5	6	4	5

Háromszög-rejtvény:

M	A	L	O	M
A	L	A	K	
L	A	P		
O	K			
M				

Megfejtők: Jurenka Irén, Poór Erna, Mérey Dalma, Szemző István, Gruber Matilde, Borhó Margit, Gerber Erzsé, Klára és Magda, Sebestyén Ernő, Sugár Bandi és Laci, Frankl Lilli, Görgey Elly, Ida és Lili, Sommer József, Kusztovszky Agoston, Fellegi Vilmos, Bleuer Pali, Czukrasz Zoli és Gyuszi, Péch Blanka, Bibél Liszka, Wellisch Margit, Kiss Lajos, Erényi Erzsike, Haitsch Emmy, Ella és Ili, Moravcsik Erika és Gyula, Bogdán Emilia, Gaál Géza, Feilitsch Cécile, Davies Gizella és Sándor, Zorkóczy Sárika, Haas Sándor és Lajos, Wittmann Erzsé, Hoffmann Valika, Paulik Irike, Szerencsy Kató és Árpád, Kintsés Gyula, Józsi és Laci, Berger János, Tischler Mici és Lajos, Wagner Elza és Jenő, Nemes István, Erkel Andor, Róna Tibor és Ferike, Nagy Etelka, Frank Olga, Lukovits Lacika, Blau testvérek, Jurenák Gizi, Weil Iluska, Sinkovits Mariska, Kardos György, Tóry Blanka, Steiner Erzsé, Laci és Bódi, Kunos Ibolyka, Thyll Lacika, Csics Rózsika és Ancika, Polgár László, Burger Sándor és Imre, Herzfeld testvérek, Milutinovits Corinna és Janka, ifj. Toldy Lipót és Elza, Könyöki Izolda, Hona és József, Kremsier Irma, Géza és Gyula, Strasser Pál, Rakovszky Menyhért, Surányi Karolin, Rothmiller Miklós, Németh Margit és Zsófia, Vargha Zoltán, Rosenfeld Vilma, Országh Sándor és Géza, Hrebay Izabella, Erdődy László, Deutsch Jozefa, Pap Lili és Gizi, Faragó Ilonka, Nowody Antal.

*

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént: 3 korona áru könyvet nyert **Erkel**

Andor, Gyula: — 5 korona áru könyvet Szerencsy Kató és Árpád, Gattája: és 8 korona áru könyvet Milutinovits Corinna és Janka, Lugos: kiknek az illető könyveket a kiadó-hivatal megküldi.

A »KIS LAP« LXIV. köt. 24-ik számában közölt rejtvények megfejtését beküldték meg: Poór Erna, Ungár Erzsike és Sándor, Dukesz Anna, Kálnoky Etelka, Jurenák Gizi, Tóry Blanka, Gámán Elza, Steiner Erzsé, Laci és Bódi, Körösi Margitka.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Koncz Adámka. A parlament új palotáját, amely a világon tán legpompásabb ilyes épület, megtekintheted a tárgyalások idején is. Csak a háznagy irodához kell fordulnotok. Ajánlatosabb az olyan nap, melyen nem gyűléseznek. A háznagy nyájas ur s bizonyára ad mellétek kalauzt, mert ennek a vezetése nélkül folyton tévelyegnétek. Már én mióta ismerem, még sem birtam beletanulni. — **Eichner testv.** 1. Lehet, hogy lesznek, akik ha kitalálták a tortád nevét, azt fogják kérdezni: »Valjon, mi okból dobos ez a torta?« Bár jóízű, de nem olyan általánosan ismert dolog az, mint gondoldod. 2. Nagyon is könnyű. 3. Leveles hordót jelent 4. A közlésétől eltelt a szerénység. Egyébbel próbálkozzatok, mert látom: élénken forog az elmétek is, a kezetek is. — **Ungár testv., Sziraky Lacci.** Amint hallom, Roszesont Ferke pajtás épp mostanában mászott bele mindenféle vállalkozásokba. Mihelyt ezeket elvégezte, ígérétehez képest meg is írja, beküldi nekem, én meg majd kiadom, de csak azért, hogy példát ne vegyettek róla. — **Gerber testv.** Az előző üzenet nektek is szól. — **Körösi Margitka.** Kettejéte besoroztam. **Ty egy** betűszámba megyen. — **Erdődy László.** Együtt adhatunk hálát a jó Istennek, hogy súlyos bajunkból felépültünk. — **Országh testv., Vargha Zoltán.** Rendben van. — **Kintsés testv.** A rejtvények megfejtése u. l. a tollban rekedt, mert csak a számokat soroltátok el a megfejtés nélkül. — **Könyöki testv.** Ne velem, hanem a vak szerencsével pöröljétek. Mert az sem bizonyos, hogy mindegyőtökre kerül a sor. — **Zorkóczy Sárika.** Egyszer, majd ha több szokásait figyeltem meg a te szarka-madaradnak, ezeket összefoglalva ird le s küldjed be. — **Szemző István.** 1. Azokban a színezett rajzokban nem volt köszönet. Nagyobb volt a rá fordított költség, mint az öröm és haszon. 2. Kértekre az Athenaeum kiadó-hivatala elküldi könyveinek jegyzékét ingyen is. Gyönyörű műveket foglal magában. 3. Rejtvényeid jobbra beváltak. Jól esett gondos, tiszta leveledet olvasnom. — **Weil Iluska.** Számrejtvényed megjelent. — **Molnár Miklós.** Bátran küldheted. De hát miért is nem a te nevedre jár a Kis Lap, mint valamennyi olvasó-társadnak? — **Rothauser György.** Azt a sima, ügyes előadást kár volt nem érdekesebb tárgyra forditanod. Az ilyen föltétlen szívjóság nemes, de unalmas. A küzdelemnek s ellenállásnak fűszere köllene belé. Jövőre így főzd ki és süssed ropogósra a tárgyat. A hozzá való tehetség megvan benned. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS

ohajt folytatni Weil Iluska (Komárom, Vág-sor) Pap Lilivel.

Társ-szerkesztő: **ROBOZ ANDOR.**

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapesten.